

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΣΕΚ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τρίτη, 17 Μαΐου 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β001

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ:

135 λεπτά

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΙΚΟΣΙ ΜΙΑ (21) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για σχήματα, πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

Ανεργία και ψυχολογία των νέων

Κάθε μέρα βομβαρδιζόμαστε από πληθώρα πληροφοριών σχετικές με το θέμα της **ανεργίας**, όμως λίγοι είναι εκείνοι που μπορούν να «μπουν» πραγματικά στη θέση και την ψυχολογία του ανέργου.

Αυτό που «φαίνεται» για το άνεργο άτομο είναι ότι αναζητάει εργασία και πιστέψτε με, είναι μια διαδικασία ψυχοφθόρα με ατελείωτες ώρες εξερεύνησης, χάνοντας τον εαυτό του μέσα στα «sites» και στις προκηρύξεις. Κάτι τέτοιο, όμως, κρύβεται μόνο στην επιφάνεια. Κατά βάθος, το άτομο αυτό ψάχνει απεγνωσμένα, τις περισσότερες φορές, για ένα στήριγμα, το οποίο προφανώς δεν είναι μόνο οικονομικό. Ψάχνει να βρει το κίνητρο που θα του δώσει άλλον αέρα στη ζωή και, κυρίως, ελπίδα για να συνεχίσει να ζει και να αναπτύσσεται. Γιατί αυτό ακριβώς είναι ο νέος. Ένα πλάσμα που βρίσκεται στην πιο δημιουργική φάση της ζωής του, που ξεχειλίζουν μέσα του η λαχτάρα και ο πόθος για δημιουργία. Ένα πλάσμα που έχει ανάγκη συνεχώς να ονειρεύεται, έχει ανάγκη κάποιας «Ιθάκης» που πάνω της θα στηρίξει τα όνειρα και τη ζωή του. Όταν παύει να φαίνεται στον ορίζοντα αυτή η Ιθάκη, ο νέος οδηγείται στο κενό, στην αβεβαιότητα, στην εσωτερική γύμνια, αποσυντίθεται.

Αυτό, ακριβώς, έχει «καταφέρει» και η ανεργία σήμερα. Έχει καταφέρει να «εγκλωβίσει» το νέο σε έναν «φαύλο κύκλο» όπου η αβεβαιότητα και η ανασφάλεια για το μέλλον του τον οδηγούν στην απογοήτευση, τη μελαγχολία και το στρες, αλλά και το αντίστροφο. Όλα αυτά μπορούν να οδηγήσουν το νέο σε συγκρούσεις με τα κοντινά του πρόσωπα, σε σεξουαλικές δυσλειτουργίες, ακόμη και σε αγχώδεις διαταραχές και στην κατάθλιψη.

Χωρίς να το καταλαβαίνουμε πολλές φορές, μέσα από την εργασία μας αποκτούμε έναν τίτλο, έναν ρόλο, μία ταυτότητα, τα οποία μας συνοδεύουν γενικότερα στην ζωή μας. Ένα άτομο, λοιπόν, χάνοντας την εργασία του για μεγάλο χρονικό διάστημα, τείνει να χάνει, χρόνο με τον χρόνο, ακόμα και τον εαυτό του. Πιο συγκεκριμένα, η αυτοεκτίμησή του μειώνεται, αισθάνεται ότι δεν είναι δημιουργικό, ότι χάνει μέρος του κοινωνικού του ρόλου, οι σχέσεις του γίνονται δυσλειτουργικές και τελικά χάνεται η ποιότητα ζωής του. Υπάρχουν, όμως και νέοι που δεν έχουν εργαστεί ποτέ στη ζωή τους, νέοι με τόσες σπουδές, τόσα όνειρα. Άτομα, δηλαδή, που δεν τους δίνεται η **δυνατότητα να αναλάβουν** έναν συγκεκριμένο ρόλο, μια ταυτότητα, με αποτέλεσμα να βρίσκονται αιωρούμενοι και ασταθείς στην ζωή και σε κάθε άλλη αναποδιά της. Γιατί, «κακά τα ψέματα», μια μόνιμη εργασία μας προσφέρει ασφάλεια, σταθερότητα και ψυχική ισορροπία.

Οι συνέπειες της ανεργίας **αποδεικνύονται** ολέθριες για την ψυχολογία των νέων, οι οποίοι κρίνουν, συχνά, αναγκαία την υποστήριξη ενός ειδικού ώστε το άτομο να επανεκτιμήσει τα αίτια που τον έχουν οδηγήσει στην ανεργία, τις επιπτώσεις που έχει αυτή η κατάσταση στην αυτοεικόνα του αλλά και γενικότερα στην ποιότητα της ζωής του. Έχοντας κατανοήσει τα παραπάνω, το άτομο είναι σε θέση να κινητοποιηθεί και πάλι αφού

με την κατάλληλη καθοδήγηση από τον ειδικό και την παροχή νέων κινήτρων μπορεί πλέον να σχεδιάσει εξ' αρχής την καριέρα του έχοντας νέες προοπτικές.

Μανώλης Κουκούλης
Ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.newyorkstudies.gr>
Ημ. Ανάκτησης: 27 Απριλίου 2022
(Διασκευή)

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να γράψετε περίληψη του κειμένου, έκτασης 120-140 λέξεων. Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευθεί στη μαθητική εφημερίδα του σχολείου σας.

(μονάδες 8)

Μονάδες περιεχομένου: (6 μονάδες)

Αναμένεται να γίνει αναφορά στα εξής σημεία: Επικοινωνιακό πλαίσιο: **(0,5 μονάδα)** [Κειμενικό είδος: άρθρο], [συγγραφέας: Μανώλης Κουκούλης], [τίτλος: «Ανεργία και ψυχολογία των νέων»], [Θέμα: Οι συνέπειες της ανεργίας στην ψυχολογία των νέων.], [τόπος δημοσίευσης: ιστότοπος: <https://www.newyorkstudies.gr>]

Σημείωση:

Αναφορά σε δύο (2) τουλάχιστον στοιχεία: δίνεται 0,5 μονάδα.

Αναφορά σε ένα (1) στοιχείο: μηδέν (0) μονάδες

1^η παράγραφος

- Καθημερινές και πολλές πληροφορίες για το θέμα της ανεργίας, αλλά λίγοι μπορούν να καταλάβουν την ψυχολογία του ανέργου.

(1 μονάδα)

2^η παράγραφος

- Η αναζήτηση εργασίας από τον νέο είναι δύσκολη και αποτελεί κίνητρο ζωής/ Η εργασία δίνει ελπίδα για το μέλλον ώστε ο νέος να συνεχίσει να ονειρεύεται.
- Ψάχνει μια «Ιθάκη» που όταν χαθεί, ο νέος οδηγείται σε αρνητικά συναισθήματα.

(2 X 0,5= 1 μονάδα)

3^η παράγραφος

- Παράθεση συνεπειών της ανεργίας, οι οποίες οδηγούν σε αρνητικές επιπτώσεις όπως συγκρούσεις, δυσλειτουργίες, διαταραχές, κατάθλιψη.

(1 μονάδα)

4^η παράγραφος

- Παράθεση επιπτώσεων από την απώλεια της εργασίας.

- Οι νέοι που δεν είχαν την ευκαιρία να εργαστούν ποτέ αντιμετωπίζουν την ανασφάλεια και είναι άτομα χωρίς ρόλο και ταυτότητα, γι' αυτό βιώνουν την αστάθεια.
- Μόνιμη εργασία – ασφάλεια, σταθερότητα, ψυχική ισορροπία.

(3 X 0,5= 1,5 μονάδα)

5^η παράγραφος

- Κρίνεται αναγκαία η στήριξη των άνεργων νέων, ώστε με τη σωστή καθοδήγηση να ανακαλύψουν κίνητρα και ίσως νέες προοπτικές.

(1 μονάδα)

Μονάδες Δομής-Έκφρασης: 2 μονάδες

- Χρήση συνδετικών λέξεων - αλληλουχία - συλλογιστική του κειμένου. Αν απλώς αντιγράφονται σημεία του κειμένου και αραδιάζονται ασύνδετα, δίνονται για τη δομή: **0 μονάδες**.
- Χρήση κατάλληλου λεξιλογίου, έκφραση-σύνταξη.

Βασικές επισημάνσεις:

- Για απλή αντιγραφή, χωρίς τη χρήση διαρθρωτικών λέξεων: αφαιρούνται **4 μονάδες**.
- Υπέρβαση ορίου λέξεων (πέραν των 170): αφαιρείται **1 μονάδα**.
- Πέραν των 200 λέξεων: αφαιρούνται **4 μονάδες**

A.I.2. Να γράψετε **έναν (1)** τρόπο πειθούς που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στη δεύτερη (2^η) παράγραφο του κειμένου (Αυτό που «φαίνεται»... αποσυντίθεται.) και **ένα (1)** αντίστοιχο μέσο πειθούς. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 4)

Απάντηση:

ΤΡΟΠΟΣ ΠΕΙΘΟΥΣ (2 μονάδες)	ΜΕΣΟ ΠΕΙΘΟΥΣ (1 μονάδα)	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ (1 μονάδα)
Επίκληση στη λογική	α) Τεκμήρια: (0,5) - γενικά παραδεκτή αλήθεια (0,5) β) Επιχείρημα (1)	<ul style="list-style-type: none"> • Αυτό που «φαίνεται» για το άνεργο άτομο... στις προκηρύξεις. • Κατά βάθος, το άτομο αυτό ψάχνει... να αναπτύσσεται.
Επίκληση στο συναίσθημα	α) Συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο	<ul style="list-style-type: none"> • ... είναι μια διαδικασία ψυχοφθόρα ...προκηρύξεις

	β) χρήση μεταφορικού λόγου	<ul style="list-style-type: none"> • το άτομο αυτό ψάχνει απεγνωσμένα • Ένα πλάσμα που βρίσκεται στην πιο δημιουργική φάση της ζωής του, που ξεχειλίζουν μέσα του η λαχτάρα και ο πόθος για δημιουργία. • Ένα πλάσμα που έχει ανάγκη συνεχώς να ονειρεύεται, έχει ανάγκη κάποιας «Ιθάκης» που πάνω της θα στηρίξει τα όνειρα και τη ζωή του. • Αυτό που «φαίνεται» για το άνεργο άτομο... • το κίνητρο που θα του δώσει άλλον αέρα στη ζωή • που ξεχειλίζουν μέσα του η λαχτάρα και ο πόθος • έχει ανάγκη κάποιας «Ιθάκης»
--	----------------------------	---

Σημείωση:

Σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες γράψουν λανθασμένο μέσο πειθούς, αλλά είναι σωστή η τεκμηρίωση, τότε αφαιρούνται μόνο οι μονάδες από τη λανθασμένη απάντηση στο μέσο πειθούς.

A.1.3. Χωρίς να το καταλαβαίνουμε πολλές φορές, μέσα από την εργασία μας αποκτούμε έναν τίτλο, έναν ρόλο, μία ταυτότητα, τα οποία μας συνοδεύουν γενικότερα στην ζωή μας. Να σχολιάσετε την πιο πάνω θέση του συγγραφέα και να τεκμηριώσετε γιατί η εργασία είναι σημαντική για τον άνθρωπο, με δύο (2) δικά σας επιχειρήματα. (Έκταση: 60 - 80 λέξεις)

(μονάδες 4)

Ενδεικτική απάντηση:

Σύντομος σχολιασμός (2 μονάδες)

Τεκμηρίωση : (2 X 1 = 2 μονάδες)

Η εργασία:

- Εξασφαλίζει τα απαραίτητα για την αξιοπρεπή διαβίωση του ατόμου
  - Καλλιεργεί τις δεξιότητες και τις ικανότητες του ατόμου, διευρύνει τις γνώσεις του
  - Τονώνει την ψυχολογία του και ικανοποιεί συναισθηματικά το άτομο
  - Κοινωνικοποιεί και βελτιώνει τις διαπροσωπικές σχέσεις του ατόμου
  - Ενισχύει το αίσθημα της προσφοράς
  - Οδηγεί το άτομο στην αυτογνωσία, αφού ανακαλύπτει νέες πτυχές του εαυτού του
  - ...
- Γίνεται δεκτή οποιαδήποτε άλλη τεκμηριωμένη και ορθά διατυπωμένη άποψη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

- Σε περίπτωση που οι μαθητές/-τριες δεν διατυπώσουν με επαρκή επιχειρήματα/παραδείγματα την προσωπική τους άποψη/θέση, να αφαιρείται **μία (1)** μονάδα.
- Σε περίπτωση που οι μαθητές/-τριες παραθέσουν απλώς τα σημεία ασύνδετα, αφαιρείται **μία (1)** μονάδα.

A.I.4. Να καταγράψετε τα δομικά στοιχεία της τέταρτης (4^{ης}) παραγράφου («Χωρίς να το καταλαβαίνουμε ... ψυχική ισορροπία»).

(μονάδες 3)

Απάντηση:

Θεματική Πρόταση: «Χωρίς να το καταλαβαίνουμε ... στη ζωή μας».

Λεπτομέρειες: «Ένα άτομο, λοιπόν ... σε κάθε άλλη αναποδιά της».

Κατακλείδα: «Γιατί, κακά τα ψέματα»... ψυχική ισορροπία».

(3 x 1 = 3 μονάδες)

Σημείωση:

1. Αναφορά στο δομικό στοιχείο : **0,5 μονάδα**

2. Αναφορά στο παράδειγμα: **0,5 μονάδα**

Σε περίπτωση που ο/η εξεταζόμενος/η γράψει ημιτελώς το δομικό στοιχείο, θα βαθμολογείται με μηδέν (0) μονάδες.

A.I.5. Στην τρίτη (3η) παράγραφο του κειμένου ο συγγραφέας κάνει χρήση της μεταφορικής/συνυποδηλωτικής γλώσσας. Αφού αναφέρετε **ένα (1)** παράδειγμα, να εξηγήσετε ποιον σκοπό του συγγραφέα εξυπηρετεί, με βάση το νόημα της λέξης ή της φράσης. Να κάνετε αναφορά σε **δύο (2)** στοιχεία.

(μονάδες 3)

Εντοπισμός παραδείγματος (ενδεικτικά): (1 μονάδα)

- έχει «καταφέρει» και η ανεργία σήμερα
- να «εγκλωβίσει» το νέο σε έναν «φαύλο κύκλο»

Εξήγηση- Σκοπός συγγραφέα:

- προκαλεί το ενδιαφέρον, τον προβληματισμό του δέκτη
- επικαλείται το συναίσθημα του δέκτη και διεγείρει συγκεκριμένα συναισθήματα (...) / προσδίδει λογοτεχνική χροιά στο κείμενο
- δίνει έμφαση
- προσδίδει ζωντάνια, παραστατικότητα

Σημείωση: Ο/η μαθητής/-τρια θα πρέπει στην απάντησή του/της να τεκμηριώσει τη λειτουργία με βάση το νόημα του κειμένου. Σε περίπτωση που δεν τεκμηριώσει, αφαιρείται **μια (1) μονάδα**.

(2 X1 = 2 μονάδες)

A.I.6. Να αντικαταστήσετε τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις με **μία (1) συνώνυμή** τους, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό τους τύπο και το νόημα της πρότασης:

- α. [...] που δεν τους δίνεται η δυνατότητα να αναλάβουν έναν συγκεκριμένο ρόλο...
- β. Οι συνέπειες της ανεργίας αποδεικνύονται ολέθριες...

(μονάδες 4)

Απάντηση:

δυνατότητα: ευκαιρία, ευχέρεια

αποδεικνύονται: φαίνονται, καταδεικνύονται, τεκμηριώνονται, κρίνονται, αποβαίνουν, καθίστανται

Σημείωση:

1. Για ορθογραφικό λάθος: αφαίρεση **0,5** μονάδας
2. Για λανθασμένο γραμματικό τύπο: αφαίρεση **0,5** μονάδας
3. Αν υπάρχουν και τα δύο πιο πάνω είδη λαθών στην ίδια λέξη: αφαίρεση **0,5** μονάδας

4. Σε περίπτωση που θα εντοπιστεί και άλλη λέξη που ευσταθεί ως συνώνυμο οι βαθμολογητές/τριες καλούνται να τη δεχτούν, εφόσον μπορούν να τεκμηριώσουν επιστημονικά την άποψή τους.

A.I.7. Να αναλύσετε τις λέξεις «ανεργίας» και «αναλάβουν» στα δύο συνθετικά τους μέρη και να σχηματίσετε **δύο (2)** νέες απλές ή σύνθετες λέξεις, από το **δεύτερο (β')** **συνθετικό τους**.

(μονάδες 4)

	Συνθετικά μέρη	<u>Νέες απλές – σύνθετες (1 μονάδα)</u>
ανεργίας	α (στερητ.) (v) (0,5 μον.) + έργο (0,5 μον.) Σημείωση: αν οι μαθητές/τριες δεν αναφερθούν στο ευφωνικό (v), δεν αφαιρούνται μονάδες.	εργατικός, εργάσιμος, εργασία, εργάτης, εργοδότης, εργολάβος, εργοτάξιο, εργάζομαι...
αναλάβουν	Ανα (0,5 μον.)+ λαμβάνω (0,5 μον.)	λήψη, λήπτης, αντιληπτός, απολαμβάνω, καταλαμβάνω, παραλαμβάνω...

(ετυμολογία 2X1=2 μονάδες)

(νέες απλές και σύνθετες 2X1=2 μονάδες)

Σημείωση:

Για ορθογραφικό λάθος: αφαίρεση **0,5** μονάδας

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Υπάρχουν, όμως και νέοι που δεν έχουν εργαστεί ποτέ στη ζωή τους, νέοι με τόσες σπουδές, τόσα όνειρα. Άτομα, δηλαδή, που δεν τους δίνεται η δυνατότητα να αναλάβουν έναν συγκεκριμένο ρόλο, μια ταυτότητα, με αποτέλεσμα να βρίσκονται αιωρούμενοι και ασταθείς στην ζωή και σε κάθε άλλη αναποδιά της. Γιατί, «κακά τα ψέματα», μια μόνιμη εργασία μας προσφέρει ασφάλεια, σταθερότητα και ψυχική ισορροπία».

Σε μαθητικό συνέδριο που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα «Η ανεργία και οι κοινωνικές της προεκτάσεις», καλείστε να εκφωνήσετε ομιλία στην οποία θα αναπτύξετε **δύο (2)** επιπτώσεις της ανεργίας στον σύγχρονο νέο. Ακολουθώντας, να παρουσιάσετε **δύο (2)** κριτήρια που πρέπει κατά τη γνώμη σας να λάβει υπόψη του ο νέος προτού επιλέξει το επάγγελμα που θα ασκεί στο μέλλον.

(Έκταση: 350-400 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

A. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (12 μονάδες)

Πρόλογος: 1,5 μονάδα

Καθορισμός του θέματος της ομιλίας και σύντομος σχολιασμός

Κύριο Μέρος: 9 μονάδες

Πρώτο ζητούμενο:

Επιπτώσεις ανεργίας στον σύγχρονο νέο:

- Η ανεργία στερεί το εισόδημα, που είναι απαραίτητο για την επιβίωση και την κάλυψη βασικών αναγκών του νέου, προκαλώντας πολλές φορές την οικονομική εξαθλίωσή του.
- Ο νέος δεν μπορεί να επιτύχει την οικονομική αυτονομία που επιθυμεί.
- Ο νέος δεν μπορεί να αξιοποιήσει τις γνώσεις και τις ικανότητές του – δεν νιώθει χρήσιμος στην κοινωνία.
- Η μακροχρόνια ανεργία προκαλεί σοβαρά προβλήματα στην ψυχική υγεία του νέου- κλονίζεται η αυτοπεποίθησή του κι έρχεται αντιμέτωπος με συναισθήματα άγχους, ανασφάλειας και κατάθλιψης.
- Ο άνεργος αισθάνεται μειονεκτικά και οδηγείται είτε σε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές είτε σε πράξεις βίας, προκειμένου να εξασφαλίσει τα αναγκαία χρήματα.
- Η ανεργία καθλώνει το άτομο σε μια κατάσταση στασιμότητας, αφού η οικονομική εξαθλίωση και η αβεβαιότητα δεν του επιτρέπουν να εξελιχθεί είτε σε προσωπικό επίπεδο (δημιουργία οικογένειας, επίτευξη συναισθηματικής ευδαιμονίας, πνευματική καλλιέργεια), είτε σε κοινωνικό επίπεδο (αδυναμία ουσιαστικής συμμετοχής στα κοινά).
- .....

(2X2,25= 4,5 μονάδες)

Δεύτερο ζητούμενο:

Κριτήρια που πρέπει κατά τη γνώμη σας να λάβει υπόψη του ο νέος προτού επιλέξει το επάγγελμα που θα ασκεί στο μέλλον:

- Ικανότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντά του νέου.
- Να υπάρχουν δυνατότητες απορρόφησης από την αγορά εργασίας (επιλογή «μη κορεσμένου» επαγγέλματος).
- Να αποφέρει ικανοποιητικές οικονομικές απολαβές.
- Να έχει μελλοντικές προοπτικές ανέλιξης στη σταδιοδρομία.
- Να υπάρχουν οι κατάλληλες εργασιακές συνθήκες.
- Να του προσφέρει ικανοποίηση και ψυχική ισορροπία.
- Να κοινωνικοποιεί και να πολιτικοποιεί ορθά το άτομο.
- .....

(2X2,25= 4,5 μονάδες)

Επίλογος: Συμπέρασμα/ανακεφαλαίωση **1,5 μονάδα**

Βασικές επισημάνσεις:

1. Υπέρβαση ορίου λέξεων (πέραν των 480 λέξεων): αφαιρούνται **δύο (2) μονάδες**.
2. Γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε άποψη – που δεν καταγράφεται πιο πάνω – αρκεί να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη.
3. Αν ο/η μαθητής/τρια δεν αναπτύξει τεκμηριωμένα τα σημεία αυτά, αλλά τα παρουσιάσει με συντομία, θα δοθούν σε κάθε ζητούμενο οι μισές μονάδες.

B. ΔΟΜΗ (12 μονάδες)

- Μορφικά στοιχεία ομιλίας: **(2 μονάδες)**
- Δομή αποδεικτικού λόγου (θέση, υποστήριξη, συμπέρασμα): **(4 μονάδες)**
- Δομή παραγράφων: **(2 μονάδες)**
- Αλληλουχία ιδεών και σύνδεσή τους – Διάρθρωση ιδεών: **(4 μονάδες)**

Γ. ΈΚΦΡΑΣΗ (12 μονάδες)

- Ύφος: ανάλογο του επικοινωνιακού πλαισίου και της επικοινωνιακής περίπτωσης: **(2 μονάδες)**
- Σαφήνεια – σύνταξη: **(4 μονάδες)**
- Ακριβολογία – επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου: **(4 μονάδες)**
- Λεκτικός – εκφραστικός πλούτος: **(2 μονάδες)**

Δ. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (4 μονάδες)

- Ορθή χρήση γραμματικών κανόνων
- Για κάθε 5 ορθογραφικά/γραμματικά λάθη: αφαίρεση **μίας (1) μονάδας**
- Απουσία τονισμού: αφαίρεση **μίας (1) μονάδας**

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)****I. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****Στρατής Μυριβήλης, *Η ζωή εν τάφω*, «*Η μυστική παπαρούνα*» (απόσπασμα)**

[...] Για μια στιγμή πάλι μου περνά η ιδέα πως ετούτη η μοναξιά είναι αληθινή. Πως τάχα σηκώθηκαν όλοι και φύγανε και μ' αφήσαν μονάχον, ολομόναχον εδώ πάνω. Τότες μια κρυάδα περνά, λεπίδι, την καρδιά μου. Θα προτιμούσα να ξέρω πως ζούνε γύρω μου κρυμμένοι άνθρωποι, κι ας ήτανε μόνο οχτροί.

[...] Ένας απ' αυτούς (τους γεώσακους) λιώνει με μιας κι αδειάζει τον άμμο του πάνω μου. Λοιπόν τότες έγινε μίαν αποκάλυψη! Μόλις ξεφούσκωσε αυτό το σακί, χαμήλωσε η καμπούρα του και ξεσκέπασε στα μάτια μου μια μικρήν ευτυχία. Αχ, μου 'καμε τόσο καλό στην ψυχή, λίγο ακόμα και θα πατούσα μια τσιριξιά χαράς.

Ήταν ένα λουλούδι εκεί! Συλλογίσου. Ένα λουλούδι είχε φυτρώσει εκεί μέσα στους σαπρακιασμένους γεώσακους. Και μου φανερώθηκε έτσι ξαφνικά τούτη τη νύχτα που 'ναι γιομάτη θάματα. Απόμεινα να το βλέπω σχεδόν τρομαγμένος. Τ' άγγισα με χτυποκάρδι, όπως αγγίζεις ένα βρέφος στο μάγουλο. Είναι μια παπαρούνα. Μια τόση δα μεγάλη, καλοθρεμμένη παπαρούνα, ανοιγμένη σαν μικρή βελουδένια φούχτα.

Αν μπορούσε να τη χαρεί κανένας μέσα στο φως του ήλιου, θα 'βλεπε πως ήταν άλικη, μ' ένα μαύρο σταυρό στην καρδιά, με μια τούφα μαβιές βλεφαρίδες στη μέση. Είναι καλοθρεμμένο λουλούδι, γεμάτο χαρά, χρώματα και γεροσύνη. Το τσουνί του είναι ντούρο και χνουδάτο. Έχει κι έναν κόμπο που δεν άνοιξε ακόμα. Κάθεται κλεισμένος σφιχτά μέσα στην πράσινη φασκιά του και περιμένει την ώρα του. Μα δεν θ' αργήσει ν' ανοίξει κι αυτός. Και θα 'ναι δυο λουλούδια τότες! Δυο λουλούδια μέσα στο περιβόλι του Θανάτου. Αιστάνουμαι συγκινημένος ξαφνικά ως τα κατάβαθα της ψυχής.

Ακουμπώ πάνω στο προπέτασμα σαν να κουράστηκα ξαφνικά πολύ.

Από μέσα μου αναβρύζουν δάκρυα απολυτρωτικά. Στέκουμαι έτσι πολλήν ώρα, με το κεφάλι όλο χώματα, ακουμπισμένο στα σαπισμένα σακιά. Με δυο δάχτυλα λαφριά, προσεχτικά, αγγίζω την παπαρούνα. Ξαφνικά με γεμίζει μια έγνοια, μια ζωηρή ανησυχία πως κάτι μπορεί να πάθει τούτο το λουλούδι, που μ' αυτό μου αποκαλύφθηκε απόψε ο Θεός.

[...] Γύρισα γρήγορα στ' αμπρί. Ας μπορούσα να κάμω μια μεγάλη φωταψία... Να κρεμάσω παντού σημαίες και στεφάνια! Άναψα στο λυχνάρι τέσσερα φιλίλια και τώρα πασχίζω να τη χωρέσω εδώ μέσα, μέσα σε μια τόσο μικρή γούβα, μια τόσο μεγάλη χαρά. Η ψυχή μου χορεύει σαν μεγάλη πεταλούδα. Χαμογελώ ξαπλωμένος ανάσκελα. Κάτι τραγουδάει μέσα μου. Τ' αφουκράζουμαι. Είναι ένα παιδιάστικο τραγούδι:

Φεγγαράκι μου λαμπρό...

Ερώτηση

B1.

α) Να παρουσιάσετε και να εξηγήσετε τη συναισθηματική κατάσταση του αφηγητή πριν και μετά την αποκάλυψη της παπαρούνας. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με **δύο (2)** αναφορές για την κάθε μια στο απόσπασμα. **(μονάδες 6)**

Ενδεικτική απάντηση

<p>Συναισθήματα αφηγητή πριν την αποκάλυψη της παπαρούνας</p> <p>(2 σημεία x 1 μονάδα = 2 μονάδες)</p> <p>Σημείωση: Αν οι μαθητές/-τριες γράψουν ένα σημείο αλλά είναι επαρκώς αναπτυγμένο, παίρνουν τις δύο (2) μονάδες</p>	<p>Αποσπάσματα</p> <p>(2 σημεία x 0,5 μονάδα = 1 μονάδα)</p>
<p>Πριν την αποκάλυψη της παπαρούνας:</p> <p>θλίψη, φόβος, πόνος, δυστυχία, δυσφορία από το άσχημο κλίμα του χαρακώματος, μοναξιά, απόγνωση, απελπισία και απογοήτευση, διότι επιθυμεί τον τερματισμό του πολέμου. Η στεναχώρια του είναι απέραντη διότι ο πόλεμος οδηγεί τον άνθρωπο στη δυστυχία, την αλλοτρίωση, την ψυχική διάλυση και τη φθορά. Συνειδητοποιεί ότι η σκληρή πραγματικότητα του πολέμου είναι πλέον ανυπόφορη, έχει κουραστεί και νιώθει μεγάλη ανάγκη για επικοινωνία και συναναστροφή, ακόμα και με τον εχθρό του.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «μου περνά η ιδέα πως ετούτη η μοναξιά είναι αληθινή.» • «Πως τάχα σηκώθηκαν ... εδώ πάνω.» • «Τότες μια κρυάδα περνά, λεπίδι, την καρδιά μου. Θα προτιμούσα ... κι ας ήτανε μόνο οχτροί.» • «σαπρακιασμένους γεώσακους» • «μέσα στο περιβόλι του Θανάτου» • «σαπισμένα σακιά»
<p>Συναισθήματα μετά την αποκάλυψη της παπαρούνας</p> <p>(2 σημεία x 1 μονάδα = 2 μονάδες)</p>	<p>Αποσπάσματα</p> <p>(2 σημεία x 0,5 μονάδα = 1 μονάδα)</p>
<p>Μετά την αποκάλυψη της παπαρούνας:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «Λοιπόν τότες έγινε μίαν αποκάλυψη!»

<p>αστείρευτη χαρά και ευτυχία, αισιοδοξία, πίστη ότι υπάρχει ελπίδα για ζωή, συγκίνηση, αγάπη, ευδαιμονία, ευγνωμοσύνη και λύτρωση που βρήκε την παπαρούνα μέσα στα χαρακώματα του πολέμου. Η παπαρούνα του δίνει ένα μήνυμα ζωής και χαράς για αναγέννηση. Έχει μεγάλη έγνοια και αγωνία μήπως χάσει ό,τι καλύτερο βρήκε μέσα στο πεδίο της μάχης. Βρίσκει την παιδική του αθωότητα και ανεμελιά. Είναι ενθουσιασμένος και αισθάνεται και πάλι παιδί.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «...ξεσκέπασε στα μάτια μου μια μικρήν ευτυχία...μια τσιριζιά χαράς.» • «Ήταν ένα λουλούδι εκεί! Συλλογίσου.» • «Και μου φανερώθηκε ... Τ' άγγισα με χτυποκάρδι, όπως αγγίζεις ένα βρέφος στο μάγουλο.» • «Αιστάνομαι συγκινημένος ξαφνικά ως τα κατάβαθα της ψυχής.» • «Από μέσα μου αναβρύζουν δάκρυα απολυτρωτικά.» • «Ξαφνικά με γεμίζει μια έγνοια, ... μου αποκαλύφθηκε απόψε ο Θεός.» • «Ας μπορούσα να κάμω μια μεγάλη φωταψία... Να κρεμάσω παντού σημαίες και στεφάνια! ... σαν μεγάλη πεταλούδα. Χαμογελώ ... Είναι ένα παιδιάστικο τραγούδι...»
---	---

β) Να προσδιορίσετε και να τεκμηριώσετε:

i) το ρηματικό πρόσωπο και

ii) τον τύπο του αφηγητή ως προς τη συμμετοχή του στην εξέλιξη της ιστορίας.

Να εξηγήσετε τι επιτυγχάνει ο συγγραφέας με τις συγκεκριμένες αφηγηματικές τεχνικές. (2 σημεία)

(μονάδες 6)

Ενδεικτική απάντηση

Ρηματικό πρόσωπο (1 μονάδα)	Τύπος αφηγητή (1 μονάδα)	Τι επιτυγχάνεται (2X2=4 μονάδες)
<p>Πρωτοπρόσωπη αφήγηση (0,5 μονάδα) (Ρήμα σε πρώτο πρόσωπο) (0,5 μονάδα)</p>	<p>Ομοδιηγητικός (συμμετέχει στην ιστορία) ή Αυτοδιηγητικός (πρωταγωνιστής της ιστορίας)</p>	<p>Ο αναγνώστης παρακολουθεί τον αφηγητή να εξομολογείται τις εμπειρίες που βιώνει στα χαρακώματα και να ξεδιπλώνει τις σκέψεις του.</p> <p>Ο αφηγητής συμμετέχει: προσδίδει παραστατικότητα/ζωντάνια – αξιοπιστία/</p>

		<p>εγκυρότητα-αμεσότητα-αληθοφάνεια στα όσα βιώνει.</p> <p>Αποκαλύπτεται η συναισθηματική φόρτιση του αφηγητή και έτσι ο αναγνώστης συμπάσχει και μπορεί να αντιληφθεί καλύτερα τις εμπειρίες του.</p>
--	--	--

II. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θοδόσης Πιερίδης, *Κυπριακή συμφωνία*

III

[...] Ξέρουμε πως αυτό το σκελετωμένο τοπίο είναι δικό μας. Ξέρουμε πως αυτό το χωματένιο φτωχόσπιτο αυτές οι γονατισμένες φραγκοσυκιές με τη σκόνη στα φύλλα τους, με τις σαύρες στα πόδια τους, είναι δικά μας.	5
Αυτό το μοναχικό κυπαρίσσι σα δωρική κολόνα μέσα στου κάμπου τη γυμνότητα αυτές οι λεύκες, ωςάν πράσινες κραυγές κάτω απ' τον άσπρον ήλιο	10
ωςάν ποτάμια κάθετα μεσ' στο φρυγμένο αγέρα αυτή η κάππαρη που αρπάχτηκε στο φρύδι του εγκρεμού σαν τρομαγμένη αυτά τα χώματα τ' αχαμνά αυτοί οι ξεροπόταμοι που ακινητούνε πετρωμένοι έρημοι μέσα στις μεγάλες ερημιές είναι δικά μας. [...]	15

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Κώστας Μόντης, *Γράμμα από ένα μικρό νησί (απόσπασμα)*

Το νησάκι απ' όπου σας γράφω είναι μια καλύβα στη θάλασσα διάτρητη από γλάρους, διάτρητη από χαλίκια, διάτρητη από ήλιο.
Τις νύχτες μπαινοβγαίνουν απ' τη σκέπη τ' αστέρια,

μεγάλα, μικρά, κοκκινόχρυσά, χλωμά,
τις νύχτες κάθεται μπροστά στην πόρτα του
το φεγγάρι με το σκοτεινό του δένδρο,
με την ανάστροφη ρόκα του.

Το νησάκι απ' όπου σας γράφω
είναι ένα χάδι ανέμου στην πρώτη παρυφή της αυγής
ένα κεράσι σύγγεφο στα πρώτα κράσπεδα της αυγής
ένα λευκό τραπεζάκι κάτω από Αυγουστιάτικη κληματαριά,
είναι μια καλύβα στον ουρανό,
είναι μια καλύβα ουρανόσ
διάτρητη από γη,
διάτρητη από χρυσές βελονιές σταριών κι άνθρωπο,
είναι μια γειτονιά απογευματινά αγόρια
αραδιασμένο στο μικρό γεφύρι του χωριού.

... Το νησί απ' όπου σας γράφω
δεν έχει τίποτα που δε χτίσαμε εμείς,
δεν έχει τίποτα που μας άφησαν οι άλλοι,
δεν είχε άλλους...

Ερώτηση

B2.

α) Να παρουσιάσετε και να τεκμηριώσετε:

- i) **δύο (2)** χαρακτηριστικά του τόπου, όπως αυτά διαφαίνονται, μέσα από τα πιο πάνω ποιήματα και
- ii) **δύο (2)** κοινά εκφραστικά μέσα, τα οποία χρησιμοποιούν τα ποιητικά υποκείμενα για να περιγράψουν τον τόπο τους.

(μονάδες 6)

Σημείωση: Αν στο ερώτημα B2α δοθούν δύο σημεία από το ίδιο ποίημα, η απάντηση γίνεται αποδεκτή-δίνονται όλες οι μονάδες.

Ενδεικτική απάντηση

<p>Δύο χαρακτηριστικά του τόπου μέσα από τα δύο ποιήματα</p>	<p><u>Κυπριακή Συμφωνία:</u> (1 μονάδα)</p> <p>Το κυπριακό τοπίο περιγράφεται φτωχικό, άγονο, σκληρό, άνυδρο, με έντονη ηλιοφάνεια, λιτό και δύσκολο να κατοικηθεί</p>	<p><u>Γράμμα από ένα μικρό νησί:</u> (1 μονάδα)</p> <p>Το κυπριακό τοπίο περιγράφεται όμορφο, θαλασσινό, με καλοκαιρινές βραδιές με φεγγάρι, ανθρώπους που κάθονται κάτω από</p>
---	--	---

	δωρικότητα/ ελληνικότητα	την κληματαριά, χωριά με γεφύρια και τους ανθρώπους που το δημιούργησαν. σα δωρική κολόνα
Τεκμηρίωση	(μονάδα 0,5) σκελετωμένο τοπίο – χωματένιο φτωχόσπιτο – πλίνθινο σπίτι, γονατισμένες φραγκοσυκιές με τη σκόνη στα φύλλα με τις σαύρες στα πόδια τους – φρυγμένος αέρας, κάππαρη στον γκρεμό, αχαμνά χώματα, έρημοι πετρωμένοι ξεροπόταμοι - μεγάλες ερημιές,	(μονάδα 0,5) νησάκι με γλάρους, χαλίκια, ήλιο, νύχτες με αστέρια διάφορων μεγεθών και αποχρώσεων, νύχτες με φεγγάρι, τραπεζάκια κάτω από την κληματαριά, αγόρια, γεφύρια στα χωριά, ανθρώπους που έχτισαν τα κτίσματα
Δύο κοινά εκφραστικά μέσα για την περιγραφή του τόπου (2x1 =2 μονάδες) Τεκμηρίωση: (2x0,5=1 μονάδα)	Εικόνες: σκελετωμένο τοπίο χωματένιο φτωχόσπιτο γονατισμένες φραγκοσυκιές με τη σκόνη στα φύλλα τους, με τις σαύρες στα πόδια τους, μοναχικό κυπαρίσσι οι λεύκες κάτω απ' τον άσπρον ήλιο η κάππαρη που αρπάχτηκε στο φρύδι του εγκρεμού τα χώματα τ' αχαμνά πετρωμένοι ξεροπόταμοι μεγάλες ερημιές Μεταφορές: σκελετωμένο τοπίο χωματένιο φτωχόσπιτο φρυγμένο αγέρα	Εικόνες: νησάκι, θάλασσα, γλάροι, χαλίκια, ήλιος, μεγάλα, μικρά, κοκκινόχρυσσα, χλωμά αστέρια φεγγάρι, ένα λευκό τραπεζάκι κάτω από Αυγουστάτικη κληματαριά, μικρό γεφύρι του χωριού Μεταφορές: διάτρητη από γλάρους διάτρητη από χαλίκια διάτρητη από ήλιο σκοτεινό δένδρο ανάστροφη ρόκα

	<p>Επανάληψη: Ξέρουμε πως αυτό ... Ξέρουμε πως αυτό το χωματένιο ... αυτές οι γονατισμένες φραγκοσουκιές ... είναι δικά μας. Αυτό ... αυτές οι λεύκες, αυτή η κάππαρη ... αυτά τα χώματα ... αυτοί οι ξεροπόταμοι ... ... είναι δικά μας.</p> <p>Προσωποποίηση σκελετωμένο τοπίο γονατισμένες φραγκοσουκιές στα πόδια τους, μοναχικό κυπαρίσσι στού κάμπου τη γυμνότητα η κάππαρη που αρπάχτηκε στο φρύδι του εγκρεμού</p> <p>Χρήση επιθέτων σκελετωμένο τοπίο χωματένιο φτωχόσπιτο γονατισμένες φραγκοσουκιές μοναχικό κυπαρίσσι</p>	<p>παρυφή της αυγής κεράσι σύγνεφο καλύβα ουρανόσ διάτρητη από γη διάτρητη από χρυσές βελονιές σταριών κι άνθρωπο, μια γειτονιά απογευματινά αγόρια αραδιασμένο στο μικρό γεφύρι του χωριού</p> <p>Επανάληψη: διάτρητη από γλάρους, διάτρητη από χαλίκια, διάτρητη από ήλιο. ... παρυφή της αυγής ... κράσπεδα της αυγής είναι μια καλύβα ... είναι μια καλύβα διάτρητη από γη, διάτρητη ... άνθρωπο, ... δεν έχει τίποτα ... δεν έχει τίποτα ... οι άλλοι, δεν είχε άλλους...</p> <p>Προσωποποίηση Τις νύχτες μπαινοβγαίνουν .. τ' αστέρια, ...κάθεται μπροστά στην πόρτα του το φεγγάρι ... με την ανάστροφη ρόκα του. χάδι ανέμου χρυσές βελονιές σταριών</p> <p>Χρήση επιθέτων καλύβα διάτρητη, αστέρια μεγάλα, μικρά, κοκκινόχρυσια, χλωμά, σκοτεινό δένδρο ανάστροφη ρόκα</p>
--	---	--

	<p>δωρική κολόνα πράσινες κραυγές άσπρον ήλιο ποτάμια κάθετα φρυγμένο αγέρα χώματα αχαμνά ξεροπόταμοι πετρωμένοι ... έρημοι μεγάλες ερημιές</p> <p>Ασύνδετο σχήμα ... αυτό το χωματένιο φτωχόσπιτο αυτές οι γονατισμένες φραγκοσυκιές με τη σκόνη στα φύλλα τους, με τις σαύρες στα πόδια τους, Αυτό το μοναχικό κυπαρίσσι ... αυτές οι λεύκες ... αυτά τα χώματα τ' αχαμνά αυτοί οι ξεροπόταμοι ...</p>	<p>λευκό τραπεζάκι Αυγουστάτικη κληματαριά, απογευματινά αγόρια αραδιασμένο (νησάκι)</p> <p>Ασύνδετο σχήμα ... διάτρητη από γλάρους, διάτρητη από χαλίκια, διάτρητη από ήλιο. ... τ' αστέρια, μεγάλα, μικρά, κοκκινόχρυσια, χλωμά, ... με το σκοτεινό του δένδρο, με την ανάστροφη ρόκα του.</p> <p>... είναι ένα χάδι ανέμου ... ένα κεράσι σύγνεφο ... ένα λευκό τραπεζάκι... είναι μια καλύβα στον ουρανό, είναι μια καλύβα ουρανόσ διάτρητη από γη, διάτρητη από χρυσές βελονιές ...</p> <p>... δεν έχει τίποτα που δε χτίσαμε εμείς, δεν έχει τίποτα που μας άφησαν οι άλλοι, δεν είχε άλλους...</p>
--	---	---

Σημείωση: Κάποιες προσωποποιήσεις/ εικόνες είναι και μεταφορές

β) Να σχολιάσετε τη σχέση των απλών ανθρώπων με τον τόπο τους και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας κάνοντας αναφορά σε στίχους από το κάθε ποίημα.

(μονάδες 4)

Ενδεικτική απάντηση

<ul style="list-style-type: none"> • Σχέση των απλών ανθρώπων με τον τόπο τους 	<p><u>Κυπριακή Συμφωνία</u> (1 μονάδα)</p> <p>Είναι εμφανές πως, παρά το γεγονός ότι το τοπίο (ο τόπος), είναι φτωχικό, άγονο, σκληρό, δύσκολο να κατοικηθεί, οι απλοί άνθρωποι αγαπούν τον τόπο τους, τον θεωρούν δικό τους και δεν είναι διατεθειμένοι να τον αποχωριστούν. Είναι έτοιμοι να αγωνιστούν γι' αυτόν.</p>	<p><u>Γράμμα από ένα μικρό νησί</u> (1 μονάδα)</p> <p>Το τοπίο (ο τόπος) παρουσιάζεται όμορφο, θαλασσινό, με φεγγαρόλουστες καλοκαιρινές βραδιές. Οι απλοί άνθρωποι του νησιού δημιούργησαν τον τόπο τους, ταυτίζονται με αυτόν, τον αγαπούν, τον χαίρονται και τον απολαμβάνουν και δεν τον αφήνουν στους άλλους – τον διεκδικούν, είναι κυρίαρχοι και ιδιοκτήτες του τόπου τους - ελληνικότητα του τοπίου</p>
<p>Τεκμηρίωση</p>	<p>(1 μονάδα)</p> <p>«Ξέρουμε πως αυτό το σκελετωμένο τοπίο είναι δικό μας». «Ξέρουμε πως αυτό το χωματένιο φτωχόσπιτο ... είναι δικά μας». «Αυτό το μοναχικό κυπαρίσσι ... είναι δικά μας»</p>	<p>(1 μονάδα)</p> <p>«Το νησάκι απ' όπου σας γράφω είναι ένα χάδι ανέμου ... διάτρητη από χρυσές βελονιές σταριών κι άνθρωπο, είναι μια γειτονιά απογευματινά αγόρια αραδιασμένο στο μικρό γεφύρι του χωριού».</p> <p>«... Το νησί απ' όπου σας γράφω δεν έχει τίποτα που δε χτίσαμε εμείς, δεν έχει τίποτα που μας άφησαν οι άλλοι, δεν είχε άλλους...»</p>

--	--	--

III. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ν. Εγγονόπουλος, Νέα περί του θανάτου του Ισπανού ποιητού Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα στις 19 Αυγούστου του 1936 μέσα στο χαντάκι του Καμίνο ντε Λα Φουέντε

...una acción vil y disgraciado*

Η Τέχνη κι η ποίηση δεν μας βοηθούν να ζήσουμε:
η τέχνη και η ποίησης μας βοηθούνε
να πεθάνουμε

περιφρόνησις απόλυτη
αρμόζει
σ' όλους αυτούς τους θόρυβους
τις έρευνες
τα σχόλια επί σχολίων
που κάθε τόσο ξεφουρνίζουν
αργόσχολοι και ματαιόδοξοι γραφιάδες
γύρω από τις μυστηριώδικες κι αισχρές συνθήκες
της εκτελέσεως του κακορίζικου του Λόρκα
υπό των φασιστών

μα επί τέλους! πια ο καθείς γνωρίζει πως
από καιρό τώρα
—και προ παντός στα χρόνια τα δικά μας τα σακάτικα—
είθισται
να δολοφονούν
τους ποιητάς

*μια πράξη άναντρη και απεχθής

Ερώτηση

B3.

α) Στην τρίτη στροφή του ποιήματος το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει μια διαμαρτυρία. Να αναφερθείτε σε αυτήν και ακολούθως να εξηγήσετε γιατί αποκαλεί **σακάτικα** τα «χρόνια τα δικά μας». **(μονάδες 5)**

Ενδεικτική απάντηση:

- **Διαμαρτυρία του ποιητικού υποκειμένου: (2 μονάδες)**

Το ποιητικό υποκείμενο διαμαρτύρεται για το συνηθισμένο φαινόμενο της δολοφονίας των ποιητών και των ανθρώπων των γραμμάτων, είτε σε επίπεδο καταδήλωσης, είτε σε επίπεδο συνυποδήλωσης. Σε ανελεύθερες περιόδους (Δικτατορία/αυταρχικά και ολοκληρωτικά καθεστώτα, Εμφύλιο...) οι ποιητές οδηγούνται στον θάνατο. Υπαινίσσεται ότι ένας ποιητής μπορεί να δολοφονηθεί και μεταφορικά με την περιθωριοποίηση, τη φήμωση-λογοκρισία, τη συκοφάντηση.

- **Γιατί το ποιητικό υποκείμενο αποκαλεί τα «χρόνια τα δικά μας», «σακάτικα» (3 μονάδες)**

Το ποιητικό υποκείμενο αποκαλεί τα «χρόνια τα δικά μας» σακάτικα διότι η λειτουργία αυτή (δολοφονία) έχει κορυφωθεί στη δική του την εποχή, που διακρίνεται για την αντιπνευματική συμπεριφορά και νοοτροπία της, όπως και για την εχθρική τακτική της απέναντι σ' ό,τι δεν είναι σύμφωνο με τα μέτρα της (πολιτικός και πνευματικός μαρasmus).

β) Ποια στάση τηρεί το ποιητικό υποκείμενο έναντι των δημοσιογράφων και γιατί;

(μονάδες 3)

Ενδεικτική απάντηση:

- **Στάση του Π. Υ. έναντι των δημοσιογράφων (1 μονάδα) και γιατί (2 μονάδες):**
  - Περιφρόνηση/διαμαρτυρία **(1 μονάδα) γιατί** δεν αποκαλύπτουν τα πραγματικά πολιτικά κίνητρα της δολοφονίας του Λόρκα και ανακυκλώνουν σχόλια επί σχολίων, υπακούοντας τυφλά στο φασιστικό καθεστώς **(2 μονάδες)**
  - Απαξίωση **(1 μονάδα) γιατί** είναι αργόσχολοι και ματαιόδοξοι γραφιάδες **(2 μονάδες)**
  - Καταγγελία **(1 μονάδα)** και ειρωνεία/σαρκασμός **γιατί** επιμένουν σε επουσιώδεις/ασήμαντες λεπτομέρειες και δεν ερμηνεύουν τα βαθύτερα αίτια της δολοφονίας/ κρύβουν την αλήθεια ότι οι άνθρωποι του πνεύματος έχουν άσχημη μοίρα, όπως επιβεβαιώνει ο θάνατος του Λόρκα **(2 μονάδες)**

ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ